

Znovu na cestu

V květnu 1967 spatřilo světlo světa první číslo časopisu skupiny převážně moravských pedagogů, kteří toužili přispět k svobodnému rozvoji pedagogického myšlení, k přátelské výměně názorů bez cenzury a bez poplatnosti oficiálním názorům, potvrzeným uznávanými autoritami. Podařilo se jim vydat 5 čísel, než zavládla opět normalizační cenzura a praxe konformního opakování uznávaných pravd.

Program onoho "nezávislého" občasníku nekonformních pedagogů vyjadřuje slovo ORIENTACE v názvu, magnetická střelka na obálce i předmluva k prvnímu číslu. Připomeňme si ji:

"Je lépe mýlit se na cestě vpřed,
než zůstat pozadu za pravdou."

Ernst Fischer

"Pedagogická orientace" otvírá své stránky hledání směrů a orientačních bodů v pedagogice, snahám vyznat se v téhle přebohaté a přesložitě krajině, úsilí zkoumat její nezmapovaná místa i ověřovat schůdnost již značkováných cest. Je to naše krajina, chceme v ní mít pocit domova a vlasti.

Nový časopis zahajuje diskusi, mnohostranný dialog se všemi, s kterými nás pojí společný úkol, se všemi, s nimiž jsme společně na cestě. Chceme vytvořit atmosféru, v níž člověk, naslouchaje myšlenkám těch druhých, naslouchá myšlenkám vlastním a neostýchá se pochybovat, tázat se i nesouhlasit, neostýchá se vědět jako nevědět a má odvahu hledat a nebojí se rizika, že zabloudí.

Ostatně nemusí se bát rizika, snad i proto, že není ve svém hledání osamocen a že druzí, stejně jako on, jsou odhodláni k vzájemné pomoci, k výměně názorů, k vzájemnému obohacování a povzbuzování, poskytující se všichni vespolek zázemí družného společenství, jistoty a bezpečí.

Družné společenství ovšem nevylučuje, ale naopak předpokládá, že se účastníci dialogu občas střetnou, zastávající různé možné přístupy,

různá možná řešení, a že zkříží v jaré náladě své zbraně ; je dobré, srší-li jiskry na papírech poznávání.

Postulujeme právo i na omyl, který může být plodný, proti augurské neomylnosti, která není vůbec k ničemu, předkládáme první číslo "Pedagogické orientace".

V roce obnovy našeho časopisu, po 24 letech, která nás dělí od prvního čísla jeho první realizované série, seřizujeme znovu svůj kompas a vydáváme se na cestu. Od oněch zakladatelských dob před čtvrt stoletím krajina ještě více zpusťla, neudržované cesty ještě více zarostly, mnohé docela zanikly; orientace bude ještě obtížnější. Bude obtížnější i o to, že jsme ztratili někdejší pocit solidarity, vídnosti a laskavosti, přesvědčení, že nesouhlasit neznamena být nepřítelem. K obnovenému historickému úvodu připojujeme proto důrazný aktuální apel na vzájemnou toleranci, na odmítání nevráživých konfrontací a agresivního prosazování partikularismů různého druhu.

V nových podmínkách - sjednocující se Evropy na přelomu 20. a 21. století a překonávání naší nynější krize - nutno ovšem i naši "Pedagogickou orientaci" koncipovat znovu a nově, universálněji i originálněji. Nová "Pedagogická orientace" má širší poslání i širší základnu. Je, resp. chtěla by být prvním československým pedagogickým kvartálníkem a zároveň zpravodajem České pedagogické společnosti při ČSAV i Slovenské pedagogické společnosti při SAV. Je proto otevřená pro celou tvořivou pedagogickou obec ČSFR, přijímá originální koncepce, projekty, studie, zprávy o výzkumech až do rozsahu 50 stran. První tři čísla, která vyjdou do 400. výročí narození J. A. Komenského /28. 3. 1992/, přinesou redigovaný výběr nejhodnotnějších myšlenek prvního setkání tvůrcí pedagogické obce ČSFR po listopadu 1989, které se konalo v březnu 1991 v Brně. Vše, co bude následovat, záleží na práci a spolupráci čtenářů a redakce.